

SENECA O POZNÁVÁNÍ SVĚTA

... nevidíme všechno, ani to nevidíme tak velké, jaké to ve skutečnosti je, ale náš zrak otevírá cestu ke sledování stop a staví základy pro poznání pravdy, aby pak zkoumání přešlo od věcí zřejmých k zakrytým a našlo něco staršího než sám svět, totiž odkud vyšla ona souhvězdí, jaký byl stav vesmíru dříve, než se oddělily jednotlivé části, jaký rozumný princip uspořádal jednotlivé věci, kdo jim přisoudil místo, zda těžká tělesa sama od sebe sestoupila a lehká se vznesla, či zda vedle snahy a váhy tu byla nějaká jiná, vyšší síla, která dala jednotlivým tělesům tento zákon...

Naše myšlenky prorážejí hradby nebe a nespokojují se poznáním toho, co se jim ukazuje. Říkají: Zkoumám

to, co leží mimo svět, zda je to hlubina bez konce, nebo zda má své hranice, jaký je vzhled toho, co je vyloučeno z našeho pohledu, zda jsou to rozlohy beztvaré a chaotické, či zda zaujímají na všechny strany stejně velké místo a jsou uspořádány podle jistého řádu, zda souvisejí s tímto světem, nebo jsou od něho hodně vzdálené a tento svět se točí v prázdnu, zda jsou to nedělitelné částčky, z nichž je sestaveno vše, co se zrodilo i co teprve bude...

Seneca L.A. O duševním klidu. Antická knihovna, 68. Přeložil Václav Babník. Praha: Odeon; 1999.

-jsw-